Stenen als huizen…

De panorama's van Macuarima

Bij Macuarima verlieten we de hoofdweg. Zo maar een paadje in. Over keien en tussen keien. Stenen als huizen zo groot. Ons smalle laantje slingerde er alleraardigst tussen door. Hier en daar een kwihiboom waaronder het altijd schaduwrijk is, omdat er niets groeit. Precies afgepast, als werd de kruin op de grond geprojecteerd, is er altijd een open plek. Ons pad verliest zich in de cactussen. Even wordt het oppassen, maar dan ligt het weer open voor ons. Veel zal het wel niet gebruikt worden, dit lieve paadje.

Daar staan we opeens voor een dal. Een wijd uitzicht hebben we. stralende zon er boven, die het licht fel doet zijn als de stekels van de cactussen op die rare Ceru Sumpiña.

Over de stenen van een diep liggende rooi zijn we verder gegaan. Naast ons stond een grote grijze vogel zich te baden. Klauteren tegen de rooi-wand op en zo door Warawara. Weer zo'n aardige plek! Ge moet eens opletten hoeveel cunucu-huizen hier onderdeuren hebben. Handig — niet alles sjouwt opeens je huis in.

En zo belandden we tenslotte via de Ceru Porcu bij Mira Lamá, waar het asfalt ophoudt op de weg naar Fontein. Toen zijn wij

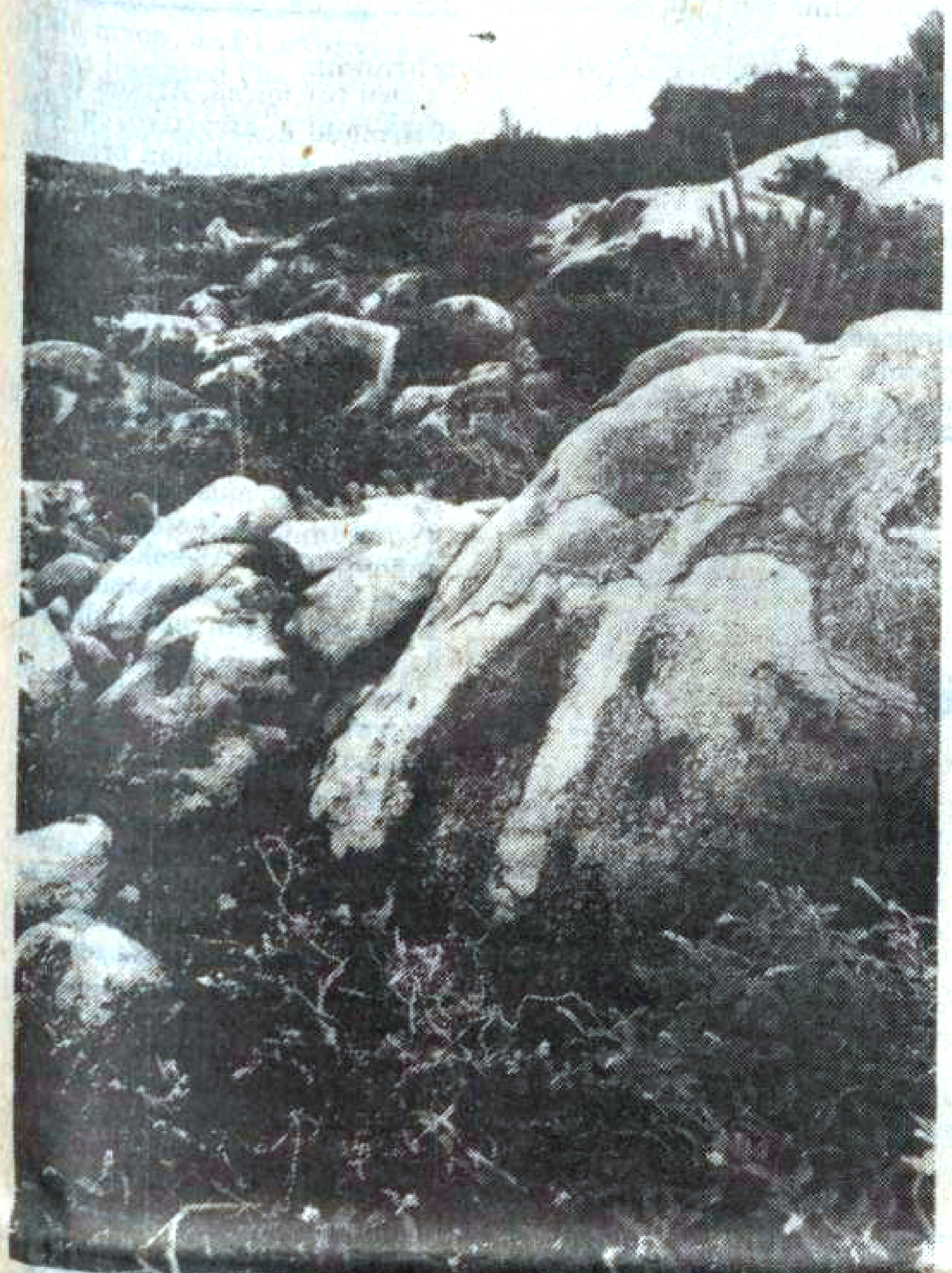

Links ligt de Ceru Sumpiña als een verjaardagspudding voor een stokoude: zóveel naaldcactussen steken als kaarsjes omhoog langs de helling van dit heuveltje. Een naam die ter zake is, sumpiña betekent doorn.

Geleidelijk aan dalen we af. Het pad is nu weer wat breder. Wát een vergezichten heeft Aruba! Als je je auto maar eens een keer thuis laat en je een uurtje in het zweet loopt. We hebben in Sauerland en de Ardennen gelopen, langs het Loch Earn en door Dalarne getippeld en we baadden daar niet in het lichamelijk vocht, maar het grote dal bij Aruba's Ceru Fortuna, gezien van de hoogten van Macuarima, is mooi. Met zijn velden witte magdaleentjes. Zijn felrode bollen aan de cactussen. Zijn geelborstjes in de bomen. En zijn zowel van het asfalt als van de weg afgegaan. Gaat u mee? Daar pal bovenop gaat een laantje rechts af. Eerst een beetje omlaag en dan via allerlei soorten marmer langs de glooiing van een heuvel. Een schitterend gezicht. Een magnifiek pad. Aan de ene kant de heuvelwand, aan de andere kant omlaag en in de verte de blinkende zee met al wat daartussen ligt, aan uw voeten.

Het einde is een ruïne. Het moet een fantast geweest zijn, die hier is gaan wonen. De muren staan nog overeind en cactussen bloeien in wat vroeger de bestekamer was.
Dat is Mira Lamá.

Han Hartog:
Waar de bomen altijd groen zijn en de bladeren altijd vallen (1966)

Auteurs over het Arubaanse landschap

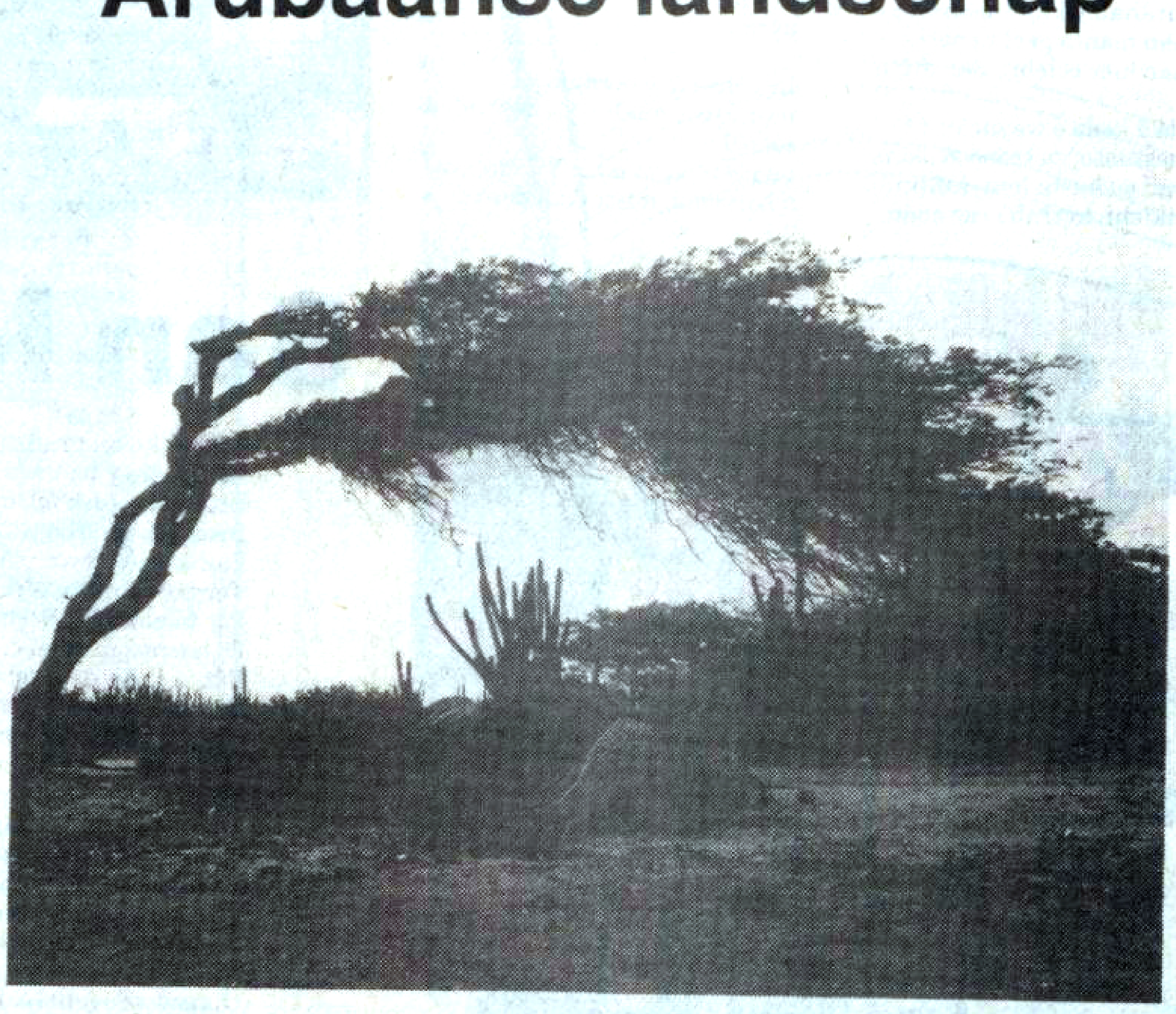

Of ze nou van buiten kwamen of op het eiland geboren zijn, of ze nu vroeger leefden of in deze tijd,

of ze nu Papiamento, Spaans, Engels of Nederlands gebruikten, of ze een romantische of realistische blik hadden, auteurs hebben het Arubaanse landschap waarmee ze in aanraking kwamen diep ondergaan.
Soms beschreven ze slechts het uiterlijk ervan, maar vaker werd het symbolisch voor de ziel.
Op deze pagina het Arubaanse landschap zoals dat de laatste twee eeuwen gezien is door een diversiteit van beschouwende waarnemers. Uit de veelheid een kleine, willekeurige keuze gemaakt door Wim Rutgers.
De foto's zijn van Ronald Lemminga.

We hopen dat woord en beeld zo tot eenheid geworden zijn, dat ze elkaar begeleiden en versterken, zodat de lezer kan herleven hoe wij het Arubaanse landschap gelezen en gezien hebben.

Mi Puente Natural

Esta un dushi obra
di e naturalezá
pa forma un puente
cu ta un belleza
Ta mi dushi Aruba
su riqueza
Cu no tin nada
pa iguale.

Di tur parti mundo
nan ta bishitele
ora y oras pa contemple
Ta e obra dushi
di e naturaleza
cu no tin nada
pa compare.

Desde mi puente
bo ta sinti'n caricia
di nos briza tropical
bo ta contemplá nos costa
lamar braviosa
cu ta forma e paisaje
di mi dushi isla.

August Croes
(Brindis, 1975)

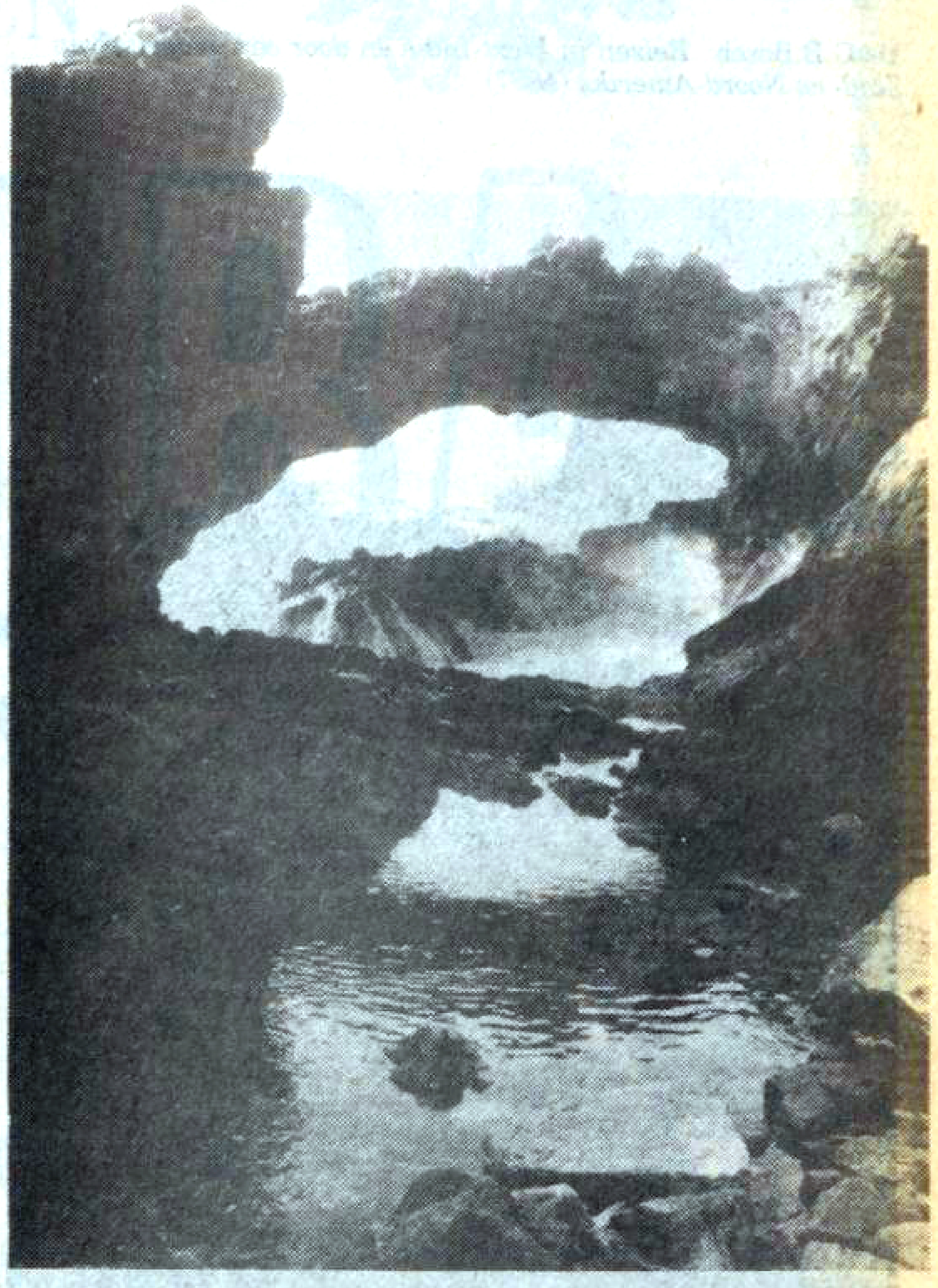

Aruba was exactly as we left it: every baked hill, every cactus-covered bluff, every granite boulder shining in the sun, every goat standing on the ledges watching us pass. Silence and wind, sunlight and shade, were the alternate sensations of Aruba — and a great baking dry heat that sparkled on the ocean and dried the flats as Bushiribana into huge scales that resembled lily pads curled up at the edges in a drought. By the time we reached our bungalow we were stupid with heat.
A moon floated above the almond tree though it was only four o'clock. The wind rustled the date palms. It blew across the flat, oiled earth of the Colony — the strange, windswept, lonely landscape of Aruba.

Andrew Holleran: Nights in Aruba (1983)

Walking

WALKING
Walking on the shore
Watching footprints
of those who were before...
I feel a sweet breeze in my hair
As freshness fills the air.

Little white seabirds room the sky
Scared butterflies start to fly,
While the soft gentle wind
whispers your name as before
I keep walking on the shore.

Gina P. Henriquez.

(Brindis, 1975)

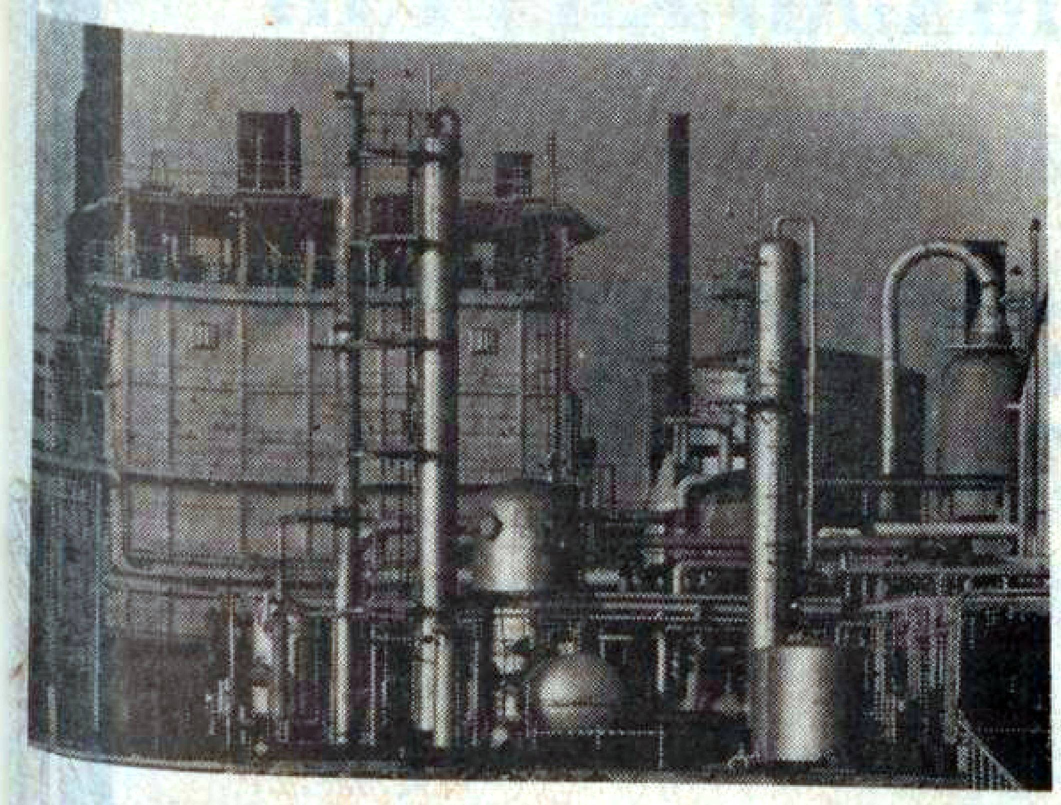

Liever nog dan Aruba waar de zee
langzaam de rots uitholt bij Boca Prins,
met schuimtong lekkend onderlangs het steen?
De golfslag galmt aanhoudend in de grot.
En steeds fonteint een witte zuil omhoog
die ver uitwaaiert in een sprenkelboog.
Aruba — goudgrond zegt de naam doch sinds
ook hier de olie tot een goudkoorts werd
is er de goudwinning verouderd als
de Indiaanse grondslag der bewoners.
Maar onveranderlijk, onoverwinnelijk
de onherbergzaamheid van Yamanota,
de bijna ondoordringbare koenoekoe,
Santa Cruz dicht nabij de Hooiberg en
de vreugde opeens en altijd weer — Thalassa:
de lieflijkheid van het palmenstrand,
Aruba's kustlijn schoner dan bij Napels.

A. Donker; Westwaarts (1956)

Riba seru di Hooiberg sinta
tur rond'i mi piedra y lamar
e bientu suave, yen caricia

den mi orea ta susura:
ki dushi e ta...
mi pida tera adorá!

Ya n'tin palabra p'alabá
bo encanto, isla tan gabá
B'a inspirá pintor, poëta
pa pinta y canta bo color,
sabor, olor di kibrahacha,
di wayaká y aloë,
di flamboyant y watapana,
cadushi berde, incrustá
manera piedra di esmeralda
den bo barancanan sutá
pa un lamar azul marino.

Aruba! N'tin pa igualá
beyeza bruto y primitivo
di bo paisahe yen di colorido.
Bo tin mi alma cautivá.

(Brindis, 1974) *DIGNA LACLE*

El Puente Natural

Ingeniero lo fue el mar;
Las olas, el instrumento
Que, impulsando por el viento,
Nunca cesa de soplar.

Asi empezó a taladrar
De la roca el fundamento,
Durante un lapso que siento
Jamás poder precisar.

Formando ya el raro puente
-Obra de Naturaleza-,
Muestra en la costa salvaje

Que el Ser Supremo y clemente
Imoarte amor y belleza
Al más adusto paisaje!

José Ramon Vicioso
(Cosecha Arubiano, 1983)